

Exam. Code : 216701

Subject Code : 6122

M.A. Political Science Semester—I

I : WESTERN POLITICAL THOUGHT-I

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—80

Note :— (i) Attempt any **six** questions from Section-A in **250** words each. Each question carries **4** marks.

(ii) Attempt **one** question from each Unit in **1000** words from Section B. Each question carries **14** marks.

SECTION-A

1. Discuss Plato's views on functional specialization.
2. Discuss the features of Plato's rule of Philosophy.
3. What was Platonic scheme of communism of property ?
4. Discuss Aristotle's concept of citizenship.
5. What are particular causes of revolution according to Aristotle ?
6. Explain Machiavelli's views on ethics and politics.
7. Explain Hobbes's views on state of nature.
8. Discuss Hobbes's views on the right of the individual.
9. Discuss Locke's theory of revolution.

10. Discuss Rousseau's views on Human Nature.

SECTION-B

UNIT-I

1. Critically examine Plato's theory of Education.

OR

Examine Plato's theory of Ideas.

UNIT-II

2. Describe the Aristotelian views on the origin, nature and functions of state.

OR

Critically discuss Aristotle's concept of Slavery and examine its validity.

UNIT-III

3. "Machiavelli made a unique contribution to the discussion of statecraft." Elaborate and comment.

OR

"Hobbes Starts as an individualist but ends as an absolutist." Discuss.

UNIT-IV

4. Elucidate Locke's theory of social contract.

OR

Examine the nature and characteristics of Rousseau's General Will.

(Punjabi Version)

Note :—(i) ਭਾਗ ਓ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 250 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 4 ਅੰਕ ਹਨ।

(ii) ਭਾਗ ਅ ਦੇ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਰੇਕ 1000 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 14 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—ਓ

1. ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਮੁਹਾਰਤ ਉਪਰ ਪਲੇਟੋ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਫਿਲਾਸਫੀ ਦੇ ਪਲੇਟੋ ਦੇ ਨੇਮ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
3. ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਜ਼ਮ ਦੀ ਪਲੇਟੋਨਿਕ ਸਕੀਮ ਕੀ ਸੀ ?
4. ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੀ ਅਰਸਤੂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
5. ਅਰਸਤੂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹਨ ?
6. ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਉਪਰ ਮੈਕਿਆਵਲੀ (Machiavelli) ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
7. ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਉਪਰ ਹਾੱਬਜ (Hobbes) ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
8. ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉਪਰ ਹਾੱਬਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
9. ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਲਾੱਕ (Locke) ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
10. ਮਾਨਵੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਉਪਰ ਰੂਸੋ (Rousseau) ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਅ

ਯੂਨਿਟ—I

1. ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪਲੇਟੋ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਪਲੇਟੋ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ—II

2. ਰਾਜ ਦੀ ਉੱਤਪਤੀ, ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਉਪਰ ਅਰਸਤੂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਗੁਲਾਮੀ ਦੀ ਅਰਸਤੂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ—III

3. “ਸਟੇਟਕਰਾਫਟ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵੱਲ ਮੈਕਿਆਵਲੀ (Machiavelli) ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ।” ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

“ਹੱਬਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇੱਕ ਨਿਰਪੇਖਵਾਦੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੰਤ ਕੀਤਾ।” ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ—IV

4. ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਨਟਰੈਕਟ ਦੇ ਲੌਕ (Locke) ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਰੂਸੋ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਇੱਛਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।